

Verksamhetsberättelse år 2019 i föreningen Forum Vårdbyggnad

Allmänt

Forum Vårdbyggnad är en mötesplats för alla som arbetar, forskar och utbildar inom fysisk miljö för vård och omsorg. Vi stöder och informerar om utvecklingsarbete, forskning och utbildning bland annat genom priser, stipendier, konferenser och seminarier.

Under 2019 har Forum arrangerat två konferenser. En tvådagars vårkonferens på Folkets Hus i Göteborg den 21–22 maj. Den 20–21 november var vi på Quality Hotel Park i Södertälje.

Arbetsgrupperna inom styrelsen har fortsatt sitt arbete inom respektive område. Gruppen *Forskning, utveckling och utbildning* har fortsatt arbeta med FoU-frågor medan gruppen *Konferenser, Kommunikation och marknadsföring* har arbetat med konferenserna och marknadsföring. Intresserade medlemmar kan av styrelsen adjungeras till arbetsgrupperna. Arbetsutskottet (AU) har haft möten vid de ordinarie styrelsemötena. Redaktionsrådet har haft tre möten under året med fokus speciellt på hemsidan.

Forskning, utveckling och utbildning

Professurer

Under senare delen av 2019 gick professor Peter Fröst i pension efter drygt 10 års verksamhet i rollen som konstnärlig professor och ledare av Centrum för Vårdens arkitektur, CVA vid Institutionen för Arkitektur och Samhällsbyggnadsteknik på Chalmers Tekniska Högskola. Peter har tillsammans med sina medarbetare utvecklat CVA till en mycket väl aktad verksamhet som är unikt i Europa och Peter har med sin forskning och utbildning under sin tid fört akademien närmare näringslivet och politiken och utvecklat kunskapen om framtidens vårdbyggnader för hela branschen. Docent Göran Lindahl tog över rollen som föreståndare och har fortsatt utveckla verksamheten inom Centrum för Vårdens Arkitektur. Göran är också mycket aktiv inom såväl forskning som utbildning inom vårdbyggnad och vårdmiljöer.

I januari 2020 kommer två nya professorer, Cristiana Caira (White) och Johanna Eriksson (Sweco), att börja sitt uppdrag med att fortsätta och utveckla framtidens vårdbyggnadsmiljöer. De utgör tillsammans en tjänst på 80 procent.

I övrigt kan nämnas att Helle Wijk har blivit gästprofessor vid Chalmers och inom området boende och vård har sedan 2019 Morgan Andersson förordnats som adjungerad professor.

Aktörsnätverket

Forum Vårdbyggnad deltar kontinuerligt i Aktörsnätverket vårdens byggda miljöer, tillsammans med regionernas fastighetsråd, Boverket, Program för teknisk standard och Centrum för vårdens arkitektur. Syftet med Aktörsnätverket vårdens byggda miljöer är att främja och samordna nationellt forsknings- och utvecklingsarbete inom vårdens byggda miljöer. Detta sker genom samarbete och kunskapsspridning i nätverksform. Representanter från Forum Vårdbyggnad är ordförande och vice ordföranden och nätverket möts fyra gånger per år.

Centrum för Vårdens Arkitektur

Sammanlagt var vid årets slut 19 personer, varav 3 doktorander och 3 adjungerade, på olika sätt och i varierande omfattning knutna till CVA. Ett nyhetsbrev skickas regelbundet ut.

Fokus har under året legat på temadagar, workshops och FoU-projekt, bl a Evidensbas för vårdens arkitektur 2.0, Högteknologiska vårdmiljöer – IVA och OP, administrativa arbetsplatser i vården samt den goda vårdavdelningen. Under 2019 har CVA varit representerade på flera internationella konferenser och producerat artiklar i internationella tidskrifter.

AIDAH-projektet (*Architectural Inventions for Dwelling, Ageing and Care*) avslutades 2018. En gemensam publikation kommer under 2020 att utges av Routledge förlag.

CVA är medlemmar i European Health Property Network, EuHPN som är ett nätverk av europeiska myndigheter och forskningsorganisationer som ansvarar för strategisk planering och förvaltning av alla former av vårdfastigheter, från sjukhus till vårdcentraler. Vidare samverkar CVA med Universitet i Florens, Politecnico Milano, UCL/London samt de nordiska universiteten, NTNU (Trondheim), AALTO (Helsingfors).

Arkitektutbildning vid Chalmers

Drygt 60 studenter har deltagit i mastersprojekt på 22.5 ETC inom CVA. Det ena projektet, *Healthcare Studio*, med Göran Lindahl som examinator samt det andra, *Residential Healthcare Studio*, med Morgan Andersson som examinator.

Under året beslutades att kursen Vårdens lokaler skulle genomföras under vårterminen 2020 och en inbjudan har skickats ut.

Examensarbeten

Inom området vårdens arkitektur färdigställdes 11 examensarbeten under 2019.

Forskning

Uppbyggnaden av ett internationellt forskarsamarbete fortsätter med olika forskargrupper, speciellt fokus har den internationella konferensen ARCH, Architecture for healthcare, där CVA är initiativtagare. Konferensserien som genomförs vartannat år planeras nu att bli en europeisk konferens med nästa konferens i Delft, Holland, 2021. Avsikten är att detta ska bli en samlingspunkt på europeisk nivå för forskning.

Under 2019 färdigställde Saga Karlssons sin licentiatuppsats inriktad mot flexibilitet och generalitet i vårdbyggnader. Elke Miedemas doktorandarbete handlar om vårdmiljöers relation till hälsofrämjande färdigställdes under 2019 men presenteras i april 2020. Andrea Brambilla har varit gästande doktorand hos CVA under tre månader under 2019.

Stipendier

Under 2019 inkom tre stipendieansökningar. Ett stipendium delades ut:

- Hanna Morichetto har sökt bidrag för en resa till Newcastle, Australien med syftet att utveckla påbörjade forskningskontakter samt framtida samarbete. Ansökan avslogs med motiveringen att projektets syfte och mål var för perifert i relation till Forums stipendiestatuter.
- Sepideh Olausson har sökt bidrag för deltagande i konferensen Design in Mental Health för att på konferensen beskriva sitt arbete med att analysera den fysiska miljöns betydelse i samband med tvångsvård av unga. Ansökan avslogs med motiveringen att projektets syfte och mål var för perifert i relation till Forums stipendiestatuter.
- Madeleine Liljegren har sökt om stimulanstipendium för att finansiera förberedande aktiviteter inför ett doktorandprojekt inom vårdmiljö och landskapsarkitektur. Arbetsgruppen för stipendiefrågor har funnit att ansökan gäller ett angeläget ämne och har beviljat 16 000 kr som ett bidrag till förberedande arbete inför doktorandprojektet.

Konferensverksamhet

Under 2019 har Forum arrangerat två konferenser, en på våren och en på hösten – den 21–22 maj och den 20–21 november. Vårkonferensen lockade ca 240 och höstkonferensen ca 150 deltagare och medverkande.

Vårkonferens i Göteborg

Den 21 maj var fokus på barn och unga. Konferensen tog bland annat upp barnkonventionen och barnanpassad vård. Genom beskrivningar av projekt som Hjältarnas hus i Umeå, Barnsjukvård i Östra sjukhuset fick vi ta del av praktiska exempel. Även planering av vårdlokaler för barn och evidensbaserad design blev uppskattade ämnen från dagens ämnesområden.

Den 22 maj arrangerade vi i samarbete med CVA ämnesområden på temat logistik i vårdbyggnader och logistikens roll i planeringsprocessen. Temat var brett och innehöll såväl exempel på byggnadsutformning för service- och försörjningslokaler men också logistik i sin helhet för en hel vårdbyggnad.

I samband med vårkonferensen hölls föreningens årsmöte den 21 maj.

Höstkonferens i Södertälje

Teman för konferensen var omdaning av 1960-talets sjukhus, generalitet och flexibilitet i lokalutformning och verksamhet. Under onsdagsförmiddag var fokus på sjukvården i Mälardalen med några exempel som planeringen av två stora projekten det nya akutsjukhuset i Västerås samt ny- och ombyggnation av Södertälje sjukhus. Under eftermiddagen utsågs vinnare av Vårdbyggnadspriset 2019.

Torsdagsförmiddagen handlade om förändring av 1960–70-talens sjukhus. Frågor som när man ska rusta upp och bygga till kontra ska man bygga nytt beskrevs utifrån flera perspektiv. Några utblickar i Danmark och Norge och deras förutsättningar inom förändringsperspektivet gjordes också.

På eftermiddagen gjordes studiebesök på Huddinge sjukhus.

Lokala aktiviteter

Vid utgången av 2019 fanns det tre lokala Forum etablerade, i Västra Sverige, Stockholm och Skåne. Flera olika aktiviteter och studiebesök har anordnats under året.

Forums vårdbyggnadspris

I samband med höstkonferensen delades Vårdbyggnadspriset ut. 2019 års jury bestod av:

- Peter Fröst – Juryns ordförande, Konstnärlig professor/arkitekt, CVA, Chalmers
- Anna Forsberg – Tävlingssekreterare, Sveriges Arkitekter
- Anna Parenmark – Programansvarig US, Region Östergötland
- Håkan Sonesson – Förvaltare, Västfastigheter
- Marie Larsson – Fastighetsstrateg/arkitekt, Region Örebro
- Sonia Andersson – Observatör (ej aktiv i juryns bedömningsarbete), Uppdragsledare ”Vårdens Miljöer”, Boverket

Det var sammanlagt 33 olika projekt som lämnades in och som juryn tagit ställning till. Juryn arbetade med att bedöma de nominerade bidragen under perioden maj-oktober 2019. Under september gjorde juryn platsbesök på de projekt de identifierat som mest intressanta. Vårdbyggnadspriset delades ut i två kategorier, större respektive mindre projekt. Båda omfattar byggprojekt för ny-, till- eller ombyggnad av byggnader för vård och omsorg. Priserna avser projekt som är tagna i bruk under den senaste 5-årsperioden.

Sex bidrag nominerades: Carlanderska i Göteborg, Eastmaninstitutet i Stockholm, Trädgårdarna i Örebro, NKS i Solna, Hälsostaden i Ängelholm och Skandionkliniken i Uppsala.

Vinnare i kategorin nybyggnad/större ombyggnad blev Hälsostaden Byggnad 71 i Ängelholm. Den är ett fint exempel på hur en sjukhusbyggnad vävs samman med resten av staden och därmed kommer alla medborgare till gagn. Den nya byggnaden ingår i en väl gestaltad helhetsmiljö och är ett vackert tillskott till Ängelholms sjukhusområde med stora urbana och exteriöra kvaliteter. Satsningen på tillgängliga och generösa natur- och trädgårdsmiljöer tillför projektet en tydlig folkhälsoprofil. Den generella strukturen svarar lyhört upp mot verksamheternas förändrade behov över tid.

Vinnare i kategorin litet projekt/mindre ombyggnad blev vård- och omsorgsboendet Trädgårdarna i Örebro. Det är ett karaktärsfullt gestaltat projekt, väl förankrat i goda exempel och aktuell forskning. Projektet präglas av stor sinnlighet och en genomgående ambition om att främja de boendes välmående. Det nära sambandet mellan byggnadens innergårdar och interiöra rum uppmuntrar de boende till fysisk aktivitet. Gemensamma ytor med fina rumssamband och sömlösa kopplingar mellan privata, halvprivata och gemensamma rum ger välkomna möjligheter till såväl avskildhet som sociala möten.

Forums hemsida

Ett arbete med en allmän översyn av hemsidan avseende struktur, utseende och funktioner har genomförts, tillsammans med en förenkling av anmälan till konferenserna. Denna har nu varit i drift under ett år.

Forums årsmöte

Forums årsmöte ägde rum i samband med vårkonferensen 21 maj i Göteborg.

Styrelsen och arbetsgrupperna

Styrelsens sammansättning

Styrelseledamöter:

Marie Larsson, ordförande, fastighetsstrateg, Region Örebro län
Åsa Lekvall, vice ordförande, chef, verksamhetsutveckling, Region Norrbotten
Jan-Åke Lindroth, kassör, fastighetschef, Region Jämtland-Härjedalen
Elisabeth Andersson, fastighetsutvecklare, Region Skåne
Helena Beckman, arkitekt SAR/MSA, partner, Tengbom Malmö
Helena Fernberg Carlsson, arkitekt SAR/MSA, Sweco Stockholm
Håkan Sonesson, fastighetsförvaltare, Västfastigheter
Anna Parenmark, programansvarig US, Region Östergötland
Anna Maria Ejdeholm, arkitekt SAR/MSA, White Uppsala
Fredrik Hagel, projektområdeschef, Locum
Helle Wijk, professor, Sahlgrenska
Jörgen Samuelsson, chef lokalsekretariatet, Göteborgs Stad
Lena Lundberg, funktionsplanerare, Region Uppsala

Till styrelsemötena är också adjungerade:

Morgan Andersson, konsulent FV, arkitekt SAR/MSA, TD, adj. professor CVA
Cristiana Caira, arkitekt SAR/MSA, CVA
Johanna Eriksson, arkitekt SAR/MSA, CVA

Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden under året. Morgan Andersson, konsulent, har deltagit som ständigt adjungerad vid styrelsens möten. Planeringsdagar genomfördes 28–29 augusti i Uppsala.

Arbetsgrupper och funktioner

Arbetsgrupperna inom styrelsen har ändrats från två till tre. Arbetsgruppen Kommunikation och marknadsföring har slagits samman med de andra grupperna, som fått ansvar för att sköta sin egen kommunikation och marknadsföring. Gruppen Forskning, utveckling och utbildning har fortsatt arbeta med FoU-frågor medan gruppen Konferenser har arbetat med konferenserna. Intresserade medlemmar kan av styrelsen adjungeras till arbetsgrupperna. Arbetsutskottet (AU) har haft möten vid de ordinarie styrelsemötena. Redaktionsrådet har haft tre möten under året med fokus speciellt på hemsidan.

Forskning, utveckling och utbildning

Gruppen FoU bestod av Helle Wijk, Jörgen Samuelsson (informationsansvarig) och Elisabeth I. Andersson (ansvarig och sammankallande).

Konferenser

Konferensgruppen bestod av Helena Beckman, Anna-Maria Ejdeholm, Anna Parenmark (informationsansvarig), Håkan Sonesson (gruppsansvarig), Lena Lundberg, Fredrik Hagel, Helena Fernberg Carlsson samt Morgan Andersson (sammankallande).

Arbetsutskott (AU)

Arbetsutskottet bestod av Marie Larsson (sammankallande), Åsa Lekvall, Jan-Åke Lindroth och Morgan Andersson.

Redaktionsråd

Redaktionsrådet har bestått av Marie Larsson (sammankallande), Helena Fernberg Carlsson, Anna Parenmark, Åsa Lekvall, Morgan Andersson och Per-Anders Görebrant (webbredaktör).

Administration

Kanslifunktionen sköts av Morgan Andersson Arkitektkonsult. I konsultuppdraget ingår kanslifunktionen samt att delta i planering och genomförande av konferenserna.

Sedan 2018 har Forum avtal med Lönsamhet i Falköping AB för föreningens ekonomiska redovisning. Ansvaret för drift av hemsida, epost-system och anmälningsfunktion gick under hösten över till Din Position AB, Per-Anders Görebrant.

Valberedning

Emma Kinch, Nyréns

Niclas Malmeling, Älvstranden Utveckling AB

Anna Montgomery, Sweco

Revisorer

Joel Eriksson, BDO, Göteborg AB, revisor

Ulf Widmark, Fastighetschef Västerbottens Läns Landsting, lekmanrevisor

Årsavgifter 2019

Region/Landsting

< 100 000 invånare 12 000 kr
100 000-200 000 invånare 18 000 kr
200 000-300 000 invånare 24 000 kr
300 000-400 000 invånare 30 000 kr
400 000-500 000 invånare 36 000 kr
500 000-600 000 invånare 42 000 kr
600 000-700 000 invånare 48 000 kr
> 800 000 invånare 54 000 kr

Kommun

<50 000 invånare 6 000 kr
50 000-100 000 invånare 12 000 kr
100 000-200 000 invånare 18 000 kr
200 000-300 000 invånare 24 000 kr
> 300 000 invånare 30 000 kr

Privata företag

< 5 anställda 6 000 kr
5-20 anställda 12 000 kr
20-100 anställda 18 000 kr
> 100 anställda 24 000 kr

Privata vårdgivare

18 000 kr

Enskilda medlemmar

330 kr

Medlemmar

Vid utgången av året hade Forum Vårdbyggnad följande medlemmar:

Hedersmedlemmar

Teknologie doktor, arkitekt Göran Hultén, initiativtagare till Forum för Vårdbyggnadsforskning
Civilingenjör Martin Bergdahl, mångårig medlem i Forums styrelse
Arkitekt Lennart Ring, mångårig ordförande för Forum vårdbyggnad
Professor Peter Fröst, tidigare föreståndare för CVA

Sjukvårdshuvudmän

Samtliga 21 regioner är medlemmar.

Kommuner

Håbo Kommun
Göteborgs stad
Örebro kommun

Arkitektföretag och privata företag

ABAKO arkitektkontor AB
Arkitema AB
Bolka Healthcare Development AB
BSK Arkitekter AB
Cedervall Arkitekter AB
Ecophon AB
Fagerhults Belysning Sverige AB
Hälsostaden Ängelholm AB
Klara arkitektbyrå AB
Liljewall Arkitekter AB
Link Arkitektur AB
NCC Sverige AB
Nyréns Arkitektkontor AB
Projektbyrå i Stockholm AB
Ramböll Sverige AB
Reflex Arkitekter AB
Semrén & Månsson.
Skanska Sverige AB
SWECO Architects AB
Tengbomgruppen
UULAS arkitekter AB
White arkitekter AB

Universitet och högskolor

Göteborgs universitet genom Inst. för Vårdvetenskap och Hälsa inom Sahlgrenska Akademin.

Enskilda medlemmar

Elva enskilda medlemmar.

Styrelsen för FORUM VÅRDBYGGNAD får härmed lämna sin redogörelse för föreningens utveckling under räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (sek).

RESULTATRÄKNING

	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		
Medlemsavgifter	1 134 640	1 146 640
Nettoomsättning	1 535 509	1 001 499
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.	2 670 149	2 148 139
Rörelsekostnader		
Direkta kostnader; konferens, FOU, etc.	-1 508 892	-1 539 163
Övriga externa kostnader	-455 910	-647 643
Summa rörelsekostnader	-1 964 802	-2 186 806
Rörelseresultat	705 347	-38 667
Finansiella poster		
Räntekostnader och liknande resultatposter	-231	-4 085
Summa finansiella poster	-231	-4 085
Resultat efter finansiella poster	705 116	-42 752
Bokslutsdispositioner		
Förändring av periodiseringsfonder	-129 600	70 000
Summa bokslutsdispositioner	-129 600	70 000
Resultat före skatt	575 516	27 248
Skatter		
Skatt på årets resultat	-104 442	-37 637
Årets resultat	471 074	-10 389

BALANSRÄKNING

	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Inventarier, verktyg och installationer	0	0
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>	0	0
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Andra långfristiga värdepappersinnehav	2 750 000	2 750 000
<i>Summa finansiella anläggningstillgångar</i>	2 750 000	2 750 000
Summa anläggningstillgångar	2 750 000	2 750 000
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	778 750	758 750
Övriga fordringar	2 020	36 271
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>	780 770	795 021
<i>Kassa och bank</i>		
Kassa och bank	280 095	111 285
<i>Summa kassa och bank</i>	280 095	111 285
Summa omsättningstillgångar	1 060 865	906 306
SUMMA TILLGÅNGAR	3 810 865	3 656 306

	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Eget kapital vid räkenskapsårets början	2 535 608	2 545 997
Årets resultat	471 074	-10 389
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	3 006 682	2 535 608
Obeskattade reserver		
Periodiseringsfonder	583 600	454 000
Summa obeskattade reserver	583 600	454 000
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	6 500	539 070
Övriga skulder	175 299	79 883
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	38 784	47 745
Summa kortfristiga skulder	220 583	666 698
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 810 865	3 656 306

Not 1 Redovisningsprinciper**Enligt BFNAR 2017:3**

Årsbokslutet är upprättat enligt Bokföringslagen och BFNAR 2017:3, Årsbokslut.

Upplysningar om anläggningstillgångar*Materiella anläggningstillgångar*

Nedan finns anskaffningsvärden och nyttjandeperioder angivna för företagets materiella anläggningstillgångar.

	<i>Anskaffn.värde</i>	<i>Avskrivningstid</i>
Inventarier, verktyg och installationer	36 000	5 år

Finansiella anläggningstillgångar

Nedan finns anskaffningsvärden angivna för företagets finansiella anläggningstillgångar.

	<i>Anskaffn.värde</i>
Andra långfristiga värdepappersinnehav	2 750 000

UNDERSKRIFTER

Göteborg 2020-03-17

Marie Larsson, ordförande

Åsa Lekvall, vice ordförande

Anna Parenmark

Håkan Sonesson

Helena Fernberg Carlsson

Helle Wijk

Jan-Åke Lindroth

Lena Lundberg

Elisabeth Andersson

Jörgen Samuelsson

Helena Bäckman

Fredrik Hagel

Göteborg 2020-03-17

Anna-Maria Ejdeholm

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-03-17

Joel Erixon
BDO Göteborg AB

Ulf Widmark
Lekmannarevisor